

Nemzeti Közszerolálati Egyetem Nyelvvizsgaközpont II–IV. feladat megoldására rendelkezésre álló idő 210 perc	ARMA NYELVVIZSGARENDSZER HORVÁT NYELV FELSŐFOK MINTAFELADAT
--	--

IV. IRÁNYÍTOTT FOGALMAZÁS

Elérhető pontszám: 20 pont

Írjon egy 18–20 mondatos fogalmazást az alábbi két téma EGYIKÉRŐL a megadott szempontok alapján.

(Szótár használható.)

1. Ön egy előadásra készül, amelynek témája a tömeghadsereg és a professzionális haderő összehasonlítása. Készítse el írását a következő szempontok alapján:

- a két haderőmodell előnyei valamint hátrányai;
- a biztonságpolitikai helyzet, amely indokolja az új modellt;
- a két haderőmodell társadalmi támogatottsága.

2. Ön egy külföldi katonai folyóirat számára cikket ír a hadsereg és a politika kapcsolatáról. Készítse el a cikk rövidített változatát a következő szempontok alapján:

- mit jelent a professzionális haderő politikai semlegessége;
- miért van szükség a haderő civil kontrolljára;
- hogyan valósul meg a civil kontroll a magyar hadseregben.

Nemzeti Közzolgálati Egyetem Nyelvvizsgaközpont II–IV. feladat megoldására rendelkezésre álló idő 210 perc	ARMA NYELVVIZSGARENDSZER HORVÁT NYELV FELSŐFOK MINTAFELADAT
--	--

IV. IRÁNYÍTOTT FOGALMAZÁS

MINTAMEGOLDÁS 1-es feladat

Kao i u većini europskih zemalja početkom 21-og stoljeća i u Mađarskoj je ukinuto obvezatno služenje vojnog roka a u isto vrijeme počinje orgniziranje profesionalne vojske kao i stvaranje pričuvnih postrojbi.

Obvezatno služenje vojske je iz više razloga proturječna tema. U prilog tomu ide visoko brojevno stanje vojnih snaga koje mogu djelotvorno reagirati jamčeći sigurnost nacije. Sa druge strane novačeni osamnaestogodišnjaci službu doživljavaju kao teret, jer su novačeni protiv svoje volje. Sem toga što nemaju poticaja, usljed neodgovarajuće vojne obuke ne stižu prikladnu spremu što prouzrokuje nisku borbenu osposobljenost. Ne govoreći o činjenici da održavanje masovne vojske nije proračunski djelotvorno.

Sljedeći dokazi govore u prilog profesionalne vojske: neprekidan razvitak vojne osposobljenosti, učinkovitost, ugovor o potpunom radnom odnosu, visoka naobrazba vojnika, kao i najsuvremenija vojna oprema i tehnologija. Sve to omogućuje jednoj državi udovoljenje kriterijima suvremenog ratovanja.

Što se tiče pojedinca privlačnost za pristup u vojsku čini garantirano radno mjesto, zadovoljavajući osobni dohodak, široki izbor u postizanju karijere, izazovi vojnih zadaća.

Kao nepovoljnost vojnog poziva treba istaknuti kako je to moguće opasno zanimanje.

Ako se vojnik tijekom ratnih dejstava povrijedi, cijeloga života mora snositi posljedice. Sem toga ograničeno mu je i slobodno djelovanje, budući je teško uskladiti službu sa obvezama u obitelji.

Stvaranje profesionalne vojske u Europi su poslije hladnoratovskog razdoblja izazvale novonastale međunarodne sigurnosne okolnosti.

Novi sigurnosni izazovi, naprimjer bliskoistočna kriza, sukobi na Balkanu, kao i ubrzano širenje terorizma prouzrokovali su proširenje djelokruga vojske na zadaće koje nisu tipično vojne osobenosti. Ovamo potpadaju sudjelovanje u mirovnim misijama ili pužanje humanitarne pomoći u slučaju katastrofa. Nezaobilazno je da javnost pruža potporu vojsci u njezinim misijama.

Politička zbivanja devedesetih, novonastale sigurnosne okolnosti kao i smanjenje neposredne opasnosti pretežito je utjecalo na odnose civila i vojske. Priključenjem NATO savazu 1999. godine nezaobilazno je uzrokovalo sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama, stoga je slanje novačenih vojnika na ratna područja postavilo niz pravnih i političkih pitanja. Obvezatno služenje vojnog roka u Mađarskoj je ukinuto 2004. godine kada je istodobno osnovana vojska koja i danas djeluje.

Nemzeti Közszerológálati Egyetem Nyelvvizsgaközpont II–IV. feladat megoldására rendelkezésre álló idő 210 perc	ARMA NYELVVIZSGARENDSZER HORVÁT NYELV FELSŐFOK MINTAFELADAT
--	--

IV. IRÁNYÍTOTT FOGALMAZÁS

MINTAMEGOLDÁS 2-es feladat

U jednoj demokratskoj zemlji oružane snage ne mogu biti potčinjene niti jednom političkom sustavu, kao i ne mogu biti zlouporabljene u ograničavanju građanskih sloboda i narušavanju ustavnog poretka. Upravo je to temeljno načelo, putokaz u zemljama NATO saveza, podrazumijevajući i Mađarsku, koja je u skoroj prošlosti preživjela komunistički poredak. Dok je ranije za vrijeme jednostranačkog sustava članstvo u partiji u krugovima vojske bilo poželjno, dapače i uvjet za unapređenje, dotle je poslije demokratskog preobražaja stvaranjem profesionalne vojske vojnim licima zabranjeno bilo kakvo članstvo u nekoj političkoj stranci kao i bavljenje unutrašnjom politikom. Politička neopredijeljenost oružanih snaga prevashodno je poželjno zbog možebitne opasnosti od vojnog udara. Možemo navesti više primjera iz povijesti da je jedna vlada protuustavno zloupotrijebila oružane snage za svoje ciljeve. Slabost demokratskih institucija jedne zemlje usljed političke krize, stvara uvjete vojsci da pokuša prigrabiti vlast, kao što se to nedavno dogodilo u Turskoj, gdje su genereli pod lozinkom obrane demokracije pokušali izvršiti vojni udar.

Za stvaranje takve vojske, koja je privržena demokratski izabranoj vladi i djeluje sukladno ustavu temeljni uvjet je građanski nadzor oružanih snaga. Vojska mora djelovati pod nadzorom parlamenta - kao vrhovnog organa vlasti - i biti potčinjena vladi i glavnom vojnom zapovjedništvu (glavnom zapovjedniku, ministru obrane).

Djelotvoran građanski nadzor osigurava i čini preglednim vojni proračun. Dok je u prošlosti vojska neograničeno mogla povećavati svoj proračun suklano politički motiviranim odlukama komunističkog režima, dotle sada vojni proračun može biti prihvaćen isključivo nakon rasprave i odobrenja parlamentarnih zastupnika. Stalni proračun je usklađen potrebama rashoda i održavanju vojske s čim se nadziru neopravdano visoki izdaci. Praksa je potvrdila da profesionalna vojska pod nadzorom demokratskih institucija djelotvorno obavlja svoje poslove, djeluje na obrani zemlje od vanjske opasnosti, osigurava teritorijalni integritet, nesmetano djelovanje vlade kao i sigurnost građana.